LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO

Į S A K Y M A S
DĖL ASMENŲ, KURIE KREIPIASI Į ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGAS DĖL PSICHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMŲ, VARTOJANT NARKOTINES IR PSICHOTROPINES MEDŽIAGAS, STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2007 m. rugpjūčio 1 d. Nr. V-636

Vilnius

Įgyvendindamas Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2004–2008 metų programos įgyvendinimo 2005 metų priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. kovo 7 d. nutarimu Nr. 250 (Žin., 2005, Nr. 33-1066), 7.4 punktą:

1. T v i r t i n u Asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos tvarkos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Valstybiniam psichikos sveikatos centrui vykdyti asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėseną;

2.2. Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos organizuoti stebėsenos informacinės sistemos sukūrimą ir eksploatavimą;

2.3. šio įsakymo vykdymo kontrolę ministerijos sekretoriui pagal administruojamą sritį.

3. N u s t a t a u , kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2008 m. spalio 1 d.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2007 m. rugpjūčio 1 d.
įsakymu Nr. V-636

ASMENŲ, KURIE KREIPIASI Į ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGAS DĖL PSICHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMŲ, VARTOJANT NARKOTINES IR PSICHOTROPINES MEDŽIAGAS, STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos (toliau – Stebėsena) tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja šios veiklos tikslą ir uždavinius, objektą, organizavimą ir vykdymą, stebėsenos rodiklius, informacijos teikimą bei stebėsenos finansavimą.

2. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

Asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – **sveikatos priežiūros įstaiga**) – visos asmens sveikatos priežiūros įstaigos, turinčios teisę teikti psichiatrijos, priklausomybės ligų psichiatrijos, psichoterapijos, vaikų ir paauglių psichiatrijos sveikatos priežiūros paslaugas.

Narkotinės ir psichotropinės medžiagos (toliau – **narkotikai**) – į Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintus narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus įrašytos gamtinės ar sintetinės medžiagos, kurios dėl kenksmingo poveikio ar piktnaudžiavimo jomis sukelia sunkų žmogaus sveikatos sutrikimą, pasireiškiantį asmens psichine ir fizine priklausomybe nuo jų, ar pavojų žmogaus sveikatai.

Narkotikų vartotojai – tai asmenys, kurie ne gydymo tikslais vartoja narkotikus.

Gydymo epizodas – suteiktos priklausomybės ligų gydymo ir reabilitacijos paslaugos pagal vieną iš punktų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. 204 „Dėl priklausomybės ligų gydymo ir reabilitacijos standartų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 47-1824). Gydymo epizodo metu gydymo ir reabilitacijos planas gali būti visiškai / iš dalies įgyvendintas ar neįgyvendintas.

Paslaugų teikėjai – sveikatos priežiūros įstaigų specialistai, teisės aktų nustatyta tvarka turintys teisę teikti gydymo paslaugas narkotikų vartotojams.

Paslaugų gavėjai – narkotikų vartotojai, gaunantys gydymo paslaugas.

Stebėsena – tikslingai organizuotas duomenų apie narkotikų vartotojus, besikreipiančius į sveikatos priežiūros įstaigas, ir jiems teikiamas gydymo paslaugas rinkimas, kaupimas, apdorojimas, analizė ir vertinimas.

II. STEBĖSENOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Stebėsenos tikslas – patikimos informacijos apie paslaugų gavėjus, kurie pirmą kartą gyvenime ir / ar pakartotinai kreipiasi į sveikatos priežiūros įstaigas pagalbos dėl priklausomybės nuo narkotikų, duomenų rinkimas, kaupimas, analizė ir vertinimas.

4. Stebėsenos uždaviniai yra šie:

4.1. nustatyti narkotikų vartojimo ir su jų vartojimu susijusios rizikingos elgsenos tendencijas;

4.2. nustatyti naudojimosi gydymo paslaugomis (paslaugų poreikio) tendencijas;

4.3. vertinti sveikatos priežiūros įstaigų finansinių ir žmogiškųjų išteklių poreikį;

4.4. planuoti ir vertinti paslaugas narkotikų vartotojams.

III. STEBĖSENOS OBJEKTAS

5. Vykdant stebėseną, stebimi, vertinami ir analizuojami paslaugų gavėjų duomenys apie:

5.1. bendruosius, socialinius ir demografinius bruožus;

5.2. narkotikų vartojimą ir jų vartojimo būdus;

5.3. rizikingą elgseną, sergamumą užkrečiamosiomis ligomis;

5.4. suteiktas paslaugas.

IV. STEBĖSENOS ORGANIZAVIMAS IR VYKDYMAS

6. Sveikatos priežiūros įstaigos paslaugos teikėjas pildo formą Nr. 025-6/a (priedas Nr. 1) (toliau – Forma) kiekvienam paslaugų gavėjui, besikreipusiam į sveikatos priežiūros įstaigą dėl priklausomybės nuo narkotikų gydymo ir gavusiam paslaugas pagal kiekvieną gydymo epizodą. Forma pildoma pagal šio Aprašo 2 priede pateiktą pildymo instrukciją.

7. Tais atvejais, kai gydymo ir reabilitacijos eigoje pacientas nepertraukiamai dalyvauja keliuose gydymo epizoduose (pvz., abstinencijos gydyme ir po jo ilgalaikėje stacionarinėje reabilitacijos programoje), Forma pildoma kiekvienam gydymo epizodui.

Palaikomojo gydymo opioidiniais vaistiniais preparatais, opioidų antagonistais arba kitais gydymo ir reabilitacijos metodais epizodas, kai jo trukmė viršija 12 mėn., fiksuojamas 1 kartą per vienerius kalendorinius metus.

8. Forma nepildoma, kai:

8.1. asmens pagrindinė kreipimosi priežastis nėra narkotikų vartojimas;

8.2. paslaugos skirtos narkotikų vartojimo komplikacijom gydyti (greitoji pagalba perdozavus, infekcinių ligų gydymas);

8.3. dėl narkotikų vartojimo įkalintiesiems asmenims, kai jie kreipiasi tik dėl socialinės paramos ar praktinės informacijos, kai kreipiasi tik telefonu / laišku ar per šeimos atstovus.

9. Paslaugų teikėjai užpildytas Formas nustatytu elektroninių duomenų teikimo formatu neatlygintinai pateikia Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau VLK). Sveikatos priežiūros įstaigos vadovas paskiria asmenį, atsakingą už duomenų pateikimą VLK laiku.

10. VLK yra atsakinga už:

10.1. stebėsenos informacinės sistemos sukūrimą, techninį ir programinį elektroninės duomenų bazės formavimą ir eksploatavimą;

10.2. asmens duomenų konfidencialumo užtikrinimą.

11. Asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėseną vykdo ir surinktus duomenis tvarko Valstybinis psichikos sveikatos centras.

V. STEBĖSENOS DUOMENŲ ANALIZĖ

12. Valstybinis psichikos sveikatos centras atsakingas už duomenų analizę, apibendrinimą ir išvadų pateikimą visoms stebėsenoje dalyvaujančioms šalims bei visuomenei.

13. Vykdant stebėseną rekomenduojama analizuoti sergamumo, pakartotinio kreipimosi ir ligotumo rodiklių dinamiką pagal:

13.1. socialinę demografinę situaciją (šeimos sudėtis, nuolatinė / nenuolatinė gyvenamoji vieta, užimtumas, išsilavinimas, buvimas laisvės atėmimo vietose per paskutinius trejus metus);

13.2. pagrindinės psichoaktyvios medžiagos vartojimo dažnumą per paskutines 30 dienų;

13.3. kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo dažnumą per paskutines 30 dienų;

13.4. narkotinių ir psichotropinių medžiagų švirkštimą per paskutines 30 dienų;

13.5. dalijimosi švirkštais dažnumą per paskutines 30 dienų;

13.6. rizikingą lytinį elgesį per paskutinius 12 mėnesių;

13.7. ištyrimą dėl užkrečiamųjų ligų;

13.8. vakcinaciją nuo hepatito B;

13.9. suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas;

13.10. skiriamus vaistinius preparatus;

13.11. bendrą sveikatos būklę;

13.12. pakaitinio opioidinio vaistinio preparato dozę apklausos metu;

13.13. kitus duomenis.

14. Stebėsenos depersonalizuoti duomenys teisės aktų nustatyta tvarka gali būti teikiami mokslo institucijoms ar kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims ir naudojami atskirų programų, projektų ar sutarčių pagrindu vykdant epidemiologinius tyrimus apie visuomenės sveikatos būklę ir jos kitimo priežastis, reikalingus sveikatos priežiūros plėtros, socialinės raidos, prevencinės (profilaktinės) medicinos, sveikatos apsaugos sistemos valdymo sprendimams priimti, mokslo ir kitoms reikmėms.

VI. STEBĖSENOS FINANSAVIMAS

15. Reguliari stebėsena finansuojama ją organizuojančių ir vykdančių įstaigų biudžetų lėšomis.

_____

Asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos tvarkos aprašo 1 priedas

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija	
(įstaigos pavadinimas) **ASMENŲ, KURIE KREIPIASI Į ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGAS DĖL PSICHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMŲ, VARTOJANT NARKOTINES IR PSICHOTROPINES MEDŽIAGAS, STATISTINĖ APSKAITOS FORMA**	Nr. 025-6/a

1. Įstaigos kodas □ □ □ □ □ □ □ □ □
2. Vardas, pavardė _____
3. Asmens kodas □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □
4. Gyvenamoji vieta (savivaldybės kodas □ □);
5. Identifikavimo kodas
5.1. Lytis [V, M] □
5.2. Inicialai □ □
5.3. Gimimo data □ □ □ □. □ □. □ □
5.4. Tėvo ir motinos vardų pirmosios raidės □ □.

I. BENDRIEJI DUOMENYS	
7. Kreipimosi data: □ □ □ □ □ □ □ □ *metai mėnuo diena*	
8. Kas nukreipė *(reikiamą pažymėkite)*	
□ kreipėsi pats □ įstatyminis atstovas □ psichikos sveikatos centras □ šeimos gydytojas	□ kita sveikatos priežiūros įstaiga □ socialinė įstaiga □ policija / teismas □ kita *(įrašykite)*_____
9. Kiek kartų gydėsi ŠIOJE sveikatos priežiūros įstaigoje ŠIAIS metais *(jeigu pirmą, žymėti 1)* □ □ *(kartų)*	
10. Nors kartą gyvenime gydytas bet kurioje sveikatos priežiūros įstaigoje dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo □ niekada □ anksčiau gydytas □ nežinoma	
10.1. Jeigu anksčiau gydėsi, kiek kartų? *(įrašykite)* □ □	
10.2. Jeigu anksčiau gydėsi, kada paskutinį kartą □ □ □ *(nurodyti mėnesių skaičių po paskutinio gydymo pabaigos)*	
II. SOCIALINĖ DEMOGRAFINĖ INFORMACIJA	
11. Amžius *(metais)* □ □	
12. Su kuo gyvena	
□ su tėvais □ vienas □ vienas (-a) su vaiku (-ais) □ su partneriu ir vaiku (-ais)	□ su partneriu dviese *(vyru, žmona, sugyventiniu)* □ su draugais □ kita *(įrašykite)*_____
12.1. Ar jie žalingai vartoja psichoaktyvias medžiagas? □ taip □ ne □ nežinoma	
13. Gyvenamoji vieta *(kur gyvena)* □ miestas □ kaimas □ nežinoma 13.1. □ nuolatinė gyvenamoji vieta □ nenuolatinė gyvenamoji vieta □ kita *(laisvės atėmimo vieta, reabilitacija, kt.)*	
14. Tautybė □ lietuvis □ kita *(įrašykite tautybę)*_____ □ nežinoma	

15. Užimtumas

□ dirba nuolatinį darbą
□ dirba nenuolatinį darbą
□ registruotas (-a) darbo biržoje
□ studentas (-ė)
□ mokinys (-ė)
□ bedarbis (-ė)
□ neįgalus (-i)
□ pensininkas (-ė)
□ namų šeimininkas (-ė)
□ kita_____

16. Įgytas išsilavinimas

□ niekada nesimokė
□ pradinis
□ pagrindinis
□ nebaigtas vidurinis
□ vidurinis
□ specialus vidurinis *(profesinis)*
□ nebaigtas aukštasis
□ aukštasis

17. Buvęs įkalinimo įstaigoje □ taip □ ne

17.1. Jeigu taip, kiek kartų per paskutinius 3 metus *(įrašykite)* □ □

III. DUOMENYS APIE PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMĄ

18. Pagrindinė psichoaktyvi medžiaga, dėl kurios asmuo kreipėsi į sveikatos priežiūros įstaigą *(pažymėti vieną)*

a) opioidai
□ heroinas
□ aguonų ekstraktas
□ metadonas
□ buprenorfinas
□ kiti _____

b) kokainas
□ kokainas
□ krekas
□ kiti _____

c) stimuliatoriai
□ amfetaminas
□ MDMA ir kiti derivatai
□ kiti _____

d) migdomieji ir raminamieji
□ barbitūratai
□ benzodiazepinai
□ kiti _____

e) haliucinogenai
□ LSD
□ kiti _____

f) kitos psichoaktyvios medžiagos
□ lakūs inhaliantai
□ kanapės
□ kiti _____

19. Pagrindinės psichoaktyvios medžiagos vartojimo būdas

□ švirkštimas □ rūko / įkvepia □ valgo / geria □ uosto □ nežinoma

20. Amžius, kai pirmą kartą pavartojo pagrindinę psichoaktyvią medžiagą *(įrašykite)* □ □ **metų**

21. Pagrindinės psichoaktyvios medžiagos vartojimo dažnumas per <u>pastarąsias 30 dienų</u>

□ nevartojo
□ vieną kartą per savaitę
□ 2–6 kartus per savaitę
□ kasdien
□ nežinoma

22. Kitos per <u>pastarąsias 30 dienų</u> vartotos psichoaktyvios medžiagos *(pažymėti ne daugiau kaip 3 medžiagas)*:

a) opioidai
□ heroinas
□ aguonų ekstraktas
□ metadonas
□ buprenorfinas
□ kiti _____

b) kokainas
□ kokainas
□ krekas
□ kiti _____

c) stimuliatoriai
□ amfetaminas
□ MDMA ir kiti derivatai
□ kiti _____

d) migdomieji ir raminamieji
□ barbitūratai
□ benzodiazepinai
□ kiti _____

e) haliucinogenai
□ LSD
□ kiti _____

f) kitos psichoaktyvios medžiagos
□ lakūs inhaliantai
□ kanapės
□ alkoholis
□ kiti _____

23. Kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo dažnumas per <u>pastarąsias 30 dienų:</u>

□ nevartojo □ 2–6 kartus per savaitę □ nežinoma

□ vieną kartą per savaitę □ kasdien

IV. RIZIKINGAS ELGESYS

24. Švirkštėsi narkotines ir psichotropines medžiagas:
□ kada nors gyvenime,
įrašykite amžių kada pirmą kartą *(metais)* □ □
□ per paskutines 30 dienų
□ niekada gyvenime → **į 28 klausimą**
□ neatsakė

25. Švirkštimosi dažnumas per <u>paskutines 30 dienų:</u>
□ 1 kartą per mėnesį arba mažiau
□ 1–3 kartus per mėnesį
□ 2–3 kartus per savaitę
□ 4–6 kartus per savaitę
□ 1 kartą per dieną
□ 2–3 kartus per dieną
□ 4 ar daugiau kartų per dieną
□ neatsakė

26. Dalijosi švirkštais su kitais kada nors gyvenime
□ taip □ niekada → **į 29 klausimą** □ neatsakė

27. Dalijosi švirkštais su kitais per <u>paskutines 30 dienų:</u>
□ 1 kartą per mėnesį arba mažiau
□ 1–3 kartus per mėnesį
□ 2–3 kartus per savaitę
□ 4–6 kartus per savaitę
□ 1 kartą per dieną
□ 2–3 kartus per dieną
□ 4 ar daugiau kartų per dieną
□ neatsakė

28. Turi pastovų lytinį partnerį daugiau nei 12 mėn.:
□ taip □ ne → **į 31 klausimą** □ neatsakė

29. Ar lytinių santykių metu su pastoviu lytiniu partneriu naudojo prezervatyvą?
□ visada □ niekada
□ beveik visada □ neatsakė
□ kartais / retai

30. Turėjo atsitiktinių lytinių partnerių per paskutinius 12 mėnesių
□ taip *(įrašykite kiek)* □ □ □ ne→ **į 33 klausimą** □ neatsakė

31. Lytinių santykių metu su atsitiktiniu lytiniu partneriu naudojo prezervatyvą:
□ visada □ niekada
□ beveik visada / dažnai □ neatsakė
□ kartais / retai

V. UŽKREČIAMOSIOS LIGOS

32. Tirtas dėl:	ŽIV	HBV	HCV	kita
Taip, pozityvus				
Taip, negatyvus				
Taip, nežinoma				
Netirtas niekada				
Prieš kiek *(mėnesių)*	□□	□□	□□	□□
Nurodyti biologinius markerius →				**XXXX**

33. Skiepytas nuo hepatito B:
□ taip, visa vakcinacija □ neskiepytas
□ taip, nevisa vakcinacija □ neatsakė

VI. DIAGNOZĖ, GYDYMAS, SUTEIKTOS PASLAUGOS

34. Pagrindinė diagnozė pagal TLK-10 *(įrašykite kodą ir nustatymo datą)* □ □ □. □ □ 20 □ □ □ □ □ □

35. Gretutinė diagnozė pagal TLK-10 *(įrašykite kodą ir nustatymo datą)* □ □ □. □ □ 20 □ □ □ □ □ □

36. Koks skirtas gydymas / suteiktos paslaugos?

□ abstinencijos gydymas
□ trumpalaikis pakaitinis gydymas (iki 6 mėn.)
□ ilgalaikis pakaitinis gydymas (daugiau kaip 6 mėn.)
□ socialinė psichologinė reabilitacija
□ psichologo, psichoterapeuto ir / arba psichiatro konsultacijos
□ konsultavimas, parama, patarimai
□ nukreiptas į kitą sveikatos priežiūros įstaigą *(įrašykite kurią)*_____
□ kitas gydymas *(įrašykite)*_____

37. Kokiais vaistais gydomas?

	Anksčiau	Dabar
Be vaistų		
Metadonas		
Buprenorfinas		
Naltreksonas		
Kita (įrašykite)_____		

38. Bendra sveikatos būklė:

□ gera □ patenkinama □ vidutinio sunkumo	□ sunki □ kraštutinai sunki

VII. DUOMENYS APIE PAKAITINĮ GYDYMĄ

39. Ar gauna pakaitinį gydymą?
□ taip □ ne → **į VIII skyrių**

□ metadonu □ buprenorfinu □ kita _____

40. Skirta paros dozė (mg) *(įrašykite)* □ □

41. Ar asmuo testuotas dėl nelegalių narkotinių medžiagų per paskutines 90 d.
□ taip □ ne → **į 42 klausimą**

41.1 Jeigu taip, tai kiek kartų testuotas *(įrašykite)* □ □

41.2. Paskutinio testavimo metu aptiktos nelegalios narkotinės medžiagos:

□ opioidai □ amfetaminas □ migdomieji ir raminamieji □ kanapės	□ kokainas □ kitos *(įrašykite)*_____ □ nebuvo aptikta

42. Pakaitinio gydymo baigtis:

□ baigė gydymą □ nebaigė gydymo □ savanoriškai nutraukė □ pašalintas □ pateko į įkalinimo įstaigą	□ nutraukė dėl nežinomos priežasties □ mirė □ nežinoma

43. Pakaitinio gydymo metu teiktos paslaugos:

□ individuali socialinio darbuotojo konsultacija □ grupinė socialinio darbuotojo konsultacija □ socialinių įgūdžių lavinimas □ individuali psichologo konsultacija □ grupinė psichologo konsultacija	□ nukreipimas į savitarpio pagalbos grupes □ komplikacijų gydymas □ asmens duomenų sutvarkymas □ nukreipimas į darbo biržą □ nukreipimas dėl laikinojo būsto □ kita *(įrašykite)*_____

VIII. IŠRAŠYMO IŠ STACIONARINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOS PRIEŽASTIS

□ baigė gydymą, išrašytas □ baigė gydymą, perkeltas □ nebaigė gydymo – perkeltas *(įrašykite)*_____	□ nebaigė gydymo – savanoriškai nutraukė □ nebaigė gydymo – pašalintas □ kita *(įrašykite)*_____

Formos užpildymo data: _____ _____
(formą užpildžiusio asmens telefonas, el. paštas)

Gydytojas _____ _____

(parašas) (vardas ir pavardė)

A. V.

SAVIVALDYBIŲ KODAI

01	Vilnius	47	Joniškio r. sav.	79	Trakų r. sav.
11	Alytus	49	Kaišiadorių r. sav.	81	Ukmergės r. sav.
12	Birštonas	52	Kauno r. sav.	82	Utenos r. sav.
15	Druskininkai	53	Kėdainių r. sav.	84	Šakių r. sav.
18	Marijampolė	54	Kelmės r. sav.	85	Šalčininkų r. sav.
19	Kaunas	55	Klaipėdos r. sav.	86	Švenčionių r. sav.
21	Klaipėda	56	Kretingos r. sav.	87	Šilalės r. sav.
23	Neringa	57	Kupiškio r. sav.	88	Šilutės r. sav.
25	Palanga	59	Lazdijų r. sav.	89	Širvintų r. sav.
27	Panevėžys	61	Mažeikių r. sav.	91	Šiaulių r. sav.
29	Šiauliai	62	Molėtų r. sav.	94	Jurbarko r. sav.
30	Visaginas	65	Pakruojo r. sav.	42	Elektrėnų sav.
32	Akmenės r. sav.	66	Panevėžio r. sav.	48	Kalvarijos sav.
33	Alytaus r. sav.	67	Pasvalio r. sav.	58	Kazlų Rūdos sav.
34	Anykščių r. sav.	68	Plungės r. sav.	63	Pagėgių sav.
36	Biržų r. sav.	69	Prienų r. sav.	74	Rietavo sav.
38	Varėnos r. sav.	71	Radviliškio r. sav.	14	Birštono sav.
39	Vilkaviškio r. sav.	72	Raseinių r. sav.	16	Druskininkų sav.
41	Vilniaus r. sav.	73	Rokiškio r. sav.	17	Marijampolės sav.
43	Zarasų r. sav.	75	Skuodo r. sav.	13	Vilniaus m. sav.
45	Ignalinos r. sav.	77	Tauragės r. sav.		
46	Jonavos r. sav.	78	Telšių r. sav.		

Asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos tvarkos aprašo 2 priedas

ASMENŲ, KURIE KREIPIASI Į ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGAS DĖL PSICHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMŲ, VARTOJANT NARKOTINES IR PSICHOTROPINES MEDŽIAGAS, STATISTINĖS APSKAITOS FORMOS PILDYMO INSTRUKCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas (toliau – asmenys), statistinės apskaitos formos (toliau – Statistinė forma) pildymo instrukcija nustato Statistinės formos pildymo tvarką.

2. Statistinę formą sudaro aštuoni skyriai:

„I. Bendrieji duomenys“;

„II. Socialinė demografinė informacija“;

„III. Duomenys apie psichoaktyvių medžiagų vartojimą“;

„IV. Rizikingas elgesys“;

„V. Užkrečiamosios ligos“;

„VI. Diagnozė, gydymas, suteiktos paslaugos“;

„VII. Duomenys apie pakaitinį gydymą“;

„VIII. Išrašymo iš stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos priežastis“.

3. Paslaugų teikėjai per pirminę paslaugų gavėjo apžiūrą pildo I, II, ir III skyrius. Kiti skyriai pildomi gydymo proceso metu, kai jis lankosi.

4. Statistinė forma pradedama pildyti nuo asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – sveikatos priežiūros įstaiga), į kurią kreipiasi asmuo, kodo bei pagrindinės informacijos apie šį asmenį, kurio tapatybė nustatyta pagal pateiktą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą:

4.1. 1 punkte įrašomas sveikatos priežiūros įstaigos kodas. Kiekviena sveikatos priežiūros įstaiga pagal Juridinių asmenų registre suteiktą kodą yra koduojama devyniais skaitmenimis;

4.2. 2 punkte įrašoma asmens vardas ir pavardė;

4.3. 3 punkte įrašomas asmens kodas;

4.4. 4 punkte įrašoma asmens gyvenamoji vieta, kuri koduojama dviem skaitmenimis pagal Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos naudojamą savivaldybių klasifikaciją. Savivaldybių kodai pateikti tvarkos 1 priede.

5. Statistinė forma, asmeniui kreipiantis į sveikatos priežiūros įstaigą anonimiškai, pradedama pildyti taip:

5.1. 1 punkte įrašomas sveikatos priežiūros įstaigos kodas. Kiekviena sveikatos priežiūros įstaiga pagal Juridinių asmenų registre suteiktą kodą yra koduojama devyniais skaitmenimis;

5.2. 5 punkte suformuojamas asmens identifikavimo kodas:

5.2.1. 5.1 punkte įrašoma asmens lytis: jeigu vyras – žymima „V“, jeigu moteris – „M“;

5.2.2. 5.2 punkte įrašomos asmens pirmosios vardo ir pavardės raidės;

5.2.3. 5.3 punkte įrašoma tiksli asmens gimimo data – metai, mėnuo ir diena;

5.2.4. 5.4 punkte įrašomos asmens tėvo ir motinos pirmosios vardų raidės.

II. BENDRIEJI DUOMENYS

6. I skyriaus 7 punkte įrašoma data (metai, mėnuo, diena), kada asmuo pirmą kartą tais metais kreipėsi į šią sveikatos priežiūros įstaigą. Tai asmens pirmojo apsilankymo šioje sveikatos priežiūros įstaigoje data (ne Statistinės formos užpildymo data). Jei asmuo į tą pačią sveikatos priežiūros įstaigą kreipėsi daugiau nei vieną kartą per metus, Statistinė forma pakartotinai nepildoma.

7. I skyriaus 8 punkte pažymima, kas asmenį nukreipė į šią sveikatos priežiūros įstaigą. Jeigu šiame punkte pažymima „kita“, šalia įrašoma, kas asmenį nukreipė.

8. I skyriaus 9 punkte įrašoma, kiek kartų asmuo gydėsi šioje sveikatos priežiūros įstaigoje šiais metais.

9. I skyriaus 10 punkte pažymima, ar asmuo nors kartą gyvenime gydytas bet kurioje sveikatos priežiūros įstaigoje dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo sukeltų problemų:

9.1. jeigu asmuo anksčiau gydėsi bet kurioje sveikatos priežiūros įstaigoje dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, 10.1 punkte įrašoma, kiek kartų joje asmuo buvo gydytas. Jeigu asmuo gydomas pirmą kartą – 10.1 punkte nežymima;

9.2. jeigu asmuo anksčiau gydėsi bet kurioje sveikatos priežiūros įstaigoje dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, 10.2 punkte įrašomas mėnesių skaičius po paskutinio gydymo pabaigos.

III. SOCIALINĖ DEMOGRAFINĖ INFORMACIJA

10. II skyriaus 11 punkte įrašomas asmens amžius (metais) kreipimosi metu į šią sveikatos priežiūros įstaigą.

11. II skyriaus 12 punkte pažymima, su kuo asmuo šiuo metu (per paskutiniąsias 30 dienų) turi bendrą gyvenamąją vietą. Jeigu padėtis per pastarąsias 30 dienų pasikeitė, žymima asmens socialinė padėtis, buvusi prieš pat kreipimąsi į sveikatos priežiūros įstaigą. Jeigu šiame punkte pažymima „kita“, šalia įrašoma, su kuo asmuo gyvena.

11.1. II skyriaus 12.1 punkte pažymima, ar su asmeniu gyvenantis (-ys) asmuo (-enys) žalingai vartoja psichoaktyvias medžiagas.

12. II skyriaus 13 punkte pažymima, kur asmuo per pastarąsias 30 dienų gyveno. Jeigu padėtis per pastarąsias 30 dienų pasikeitė, nurodoma asmens gyvenamoji vieta, buvusi prieš pat kreipimąsi į sveikatos priežiūros įstaigą.

12.1. II skyriaus 13.1 punkte žymima, ar tai yra asmens nuolatinė gyvenamoji vieta ar ne. Jeigu padėtis per pastarąsias 30 dienų pasikeitė, nurodoma asmens gyvenamoji vieta, buvusi prieš pat kreipimąsi į sveikatos priežiūros įstaigą.

13. II skyriaus 14 punkte pažymima asmens tautybė. Jeigu asmuo yra ne lietuvis, įrašoma, kokia jo tautybė.

14. II skyriaus 15 punkte pažymima, kuo užsiima asmuo. Jeigu šiame punkte pažymima „kita“, šalia įrašomas asmens užimtumas.

15. II skyriaus 16 punkte pažymimas išsilavinimas. Pvz., jeigu asmuo įgijo pagrindinį išsilavinimą ir, siekdamas įgyti vidurinį išsilavinimą, toliau mokosi, reikia žymėti „nebaigtas

vidurinis“. Tačiau jeigu asmuo turi pagrindinį išsilavinimą, bet toliau nesimoko, įrašomas jo pasiektas didžiausias išsilavinimas.

16. II skyriaus 17 punkte pažymima, ar kada nors gyvenime asmuo buvęs įkalinimo įstaigoje, jei taip, 17.1 punkte įrašoma, kiek kartų per paskutinius 3 metus.

IV. DUOMENYS APIE PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMĄ

17. III skyriaus 18 punkte pažymima viena pagrindinė psichoaktyvi medžiaga, dėl kurios vartojimo asmuo kreipėsi į sveikatos priežiūros įstaigą. Jeigu asmuo kreipimosi metu nevartoja psichoaktyvių medžiagų, įrašoma anksčiau vartota pagrindinė psichoaktyvi medžiaga. Jei pagrindinė psichoaktyvi medžiaga yra alkoholis, čia nežymima. Jeigu asmuo vartoja heroino ir kokaino kokteilį, tada heroinas turi būti pažymėtas kaip pagrindinė psichoaktyvi medžiaga, o kokainas kaip antrinė (žr. 22 punktą). Gydytojo paskirti narkotiniai ir psichotropiniai vaistai pažymimi tik tuo atveju, jeigu jų vartojimas tiesiogiai sukėlė psichologinių, socialinių ar medicininių problemų.

18. III skyriaus 19 punkte pažymimas pagrindinės psichoaktyvios medžiagos įprastinis vartojimo būdas.

19. III skyriaus 20 punkte įrašomas asmens amžius (metais), kai jis pirmą kartą pavartojo pagrindinę psichoaktyvią medžiagą.

20. III skyriaus 21 punkte pažymima, kaip dažnai per pastarąsias 30 dienų prieš kreipimąsi į sveikatos priežiūros įstaigą asmuo vartojo pagrindinę psichoaktyvią medžiagą.

21. III skyriaus 22 punkte pažymimos kitos psichoaktyvios medžiagos, kurias asmuo vartojo per pastarąsias 30 dienų. Čia nebūtina pažymėti visų per pastarąsias 30 dienų vartotų medžiagų, bet tik tas, kurios asmens (ar įstaigos personalo) nuomone, yra svarbios šiuo atveju. Į šią kategoriją gali būti įtraukti vartojami barbitūratai, kokainas. Jeigu asmuo vartoja heroino ir kokaino kokteilį, tada heroinas turi būti pažymėtas kaip pagrindinė psichoaktyvi medžiaga, o kokainas kaip antrinė. Gydytojo paskirti narkotiniai ir psichotropiniai vaistai pažymimi tik tuo atveju, jeigu jų vartojimas tiesiogiai sukėlė psichologinių, socialinių ar medicininių problemų.

22. III skyriaus 23 punkte pažymima, kaip dažnai per pastarąsias 30 dienų prieš kreipimąsi į sveikatos priežiūros įstaigą asmuo vartojo kitas psichoaktyvias medžiagas.

V. RIZIKINGAS ELGESYS

23. IV skyriaus 24 punkte pažymima, ar asmuo švirkštėsi kokią nors narkotinę ir psichotropinę medžiagą kada nors gyvenime, per pastarąsias 30 dienų ar niekada nesišvirkštė. „Švirkštimasis“ suprantamas kaip injekcija į veną, raumenis ar po oda, išskyrus gydytojo paskirtas injekcijas sveikatos priežiūros tikslu, vakcinavimą ir kt. Jeigu asmuo švirkštėsi kada nors gyvenime, įrašoma, kokio amžiaus jis buvo, kai švirkštėsi pirmą kartą.

24. IV skyriaus 25 punkte pažymima, kaip dažnai per pastarąsias 30 dienų asmuo švirkštėsi narkotines ir psichotropines medžiagas.

25. IV skyriaus 26 punkte pažymima, ar asmuo kada nors gyvenime dalijosi naudotais švirkštais su kitais asmenimis.

26. IV skyriaus 27 punkte pažymima, kiek kartų per pastarąsias 30 dienų asmuo dalijosi naudotais švirkštais.

27. IV skyriaus 28 punkte pažymima, ar asmuo turi pastovų lytinį partnerį daugiau nei 12 mėnesių.

28. IV skyriaus 29 punkte pažymima, ar asmuo lytinių santykių metu su pastoviu lytiniu partneriu naudojo prezervatyvą.

29. IV skyriaus 30 punkte pažymima, ar asmuo turėjo lytinių santykių su atsitiktiniais lytiniais partneriais per paskutinius 12 mėnesių. Jeigu asmuo turėjo tokių santykių, pažymimas atsitiktinių lytinių partnerių skaičius (čia taip pat įskaitomi ir sekso paslaugų darbuotojai).

30. IV skyriaus 31 punkte pažymima, ar asmuo lytinių santykių metu su atsitiktiniu lytiniu partneriu naudojo prezervatyvą.

VI. UŽKREČIAMOSIOS LIGOS

31. V skyriaus 32 punkte pažymima, dėl kokių užkrečiamųjų ligų buvo tirtas asmuo, tyrimo rezultatai bei prieš kiek laiko (mėnesiais) buvo atlikti tyrimai. Jeigu atitinkami tyrimai nebuvo atlikti, pažymima „netirtas niekada“. Jeigu asmuo buvo tirtas dėl hepatito B ir hepatito C, nurodyti biologinius markerius.

32. V skyriaus 33 punkte pažymima, ar asmuo yra skiepytas nuo hepatito B. Asmuo gali būti nebaigtas vakcinuoti, todėl pažymimas tinkamiausias atsakymo variantas.

VII. DIAGNOZĖ, GYDYMAS, SUTEIKTOS PASLAUGOS

33. VI skyriaus 34 punkte įrašomas pagrindinės diagnozės, kuri buvo nustatyta asmeniui kreipiantis į šią sveikatos priežiūros įstaigą, kodas ir nustatymo data. Diagnozės kodas nustatomas vadovaujantis Tarptautine statistine ligų ir sveikatos problemų klasifikacija (TLK-10).

34. VI skyriaus 35 punkte įrašomas gretutinės diagnozės, kuri buvo nustatyta asmeniui kreipiantis į šią sveikatos priežiūros įstaigą, kodas ir nustatymo data. Diagnozės kodas nustatomas vadovaujantis Tarptautine statistine ligų ir sveikatos problemų klasifikacija (TLK-10).

35. VI skyriaus 36 punkte pažymima, koks asmeniui skirtas gydymas arba suteiktos paslaugos šioje sveikatos priežiūros įstaigoje. Jeigu pažymima, kad asmuo „nukreiptas į kitą sveikatos priežiūros įstaigą“, tada įrašoma, į kurią sveikatos priežiūros įstaigą. Jeigu asmeniui buvo skirtas kitas gydymas, pažymima „kitas gydymas“ ir įrašoma, koks kitas skirtas gydymas.

36. VI skyriaus 37 punkte pažymima, kokie vaistai skirti asmeniui gydyti dabar ir kokie vaistai buvo skirti anksčiau, t. y. kai asmuo kreipėsi gydytis paskutinį kartą.

37. VI skyriaus 38 punkte įvertinama bendra asmens sveikatos būklė.

VIII. DUOMENYS APIE PAKAITINĮ GYDYMĄ

38. VII skyriaus 39 punkte pažymima, ar asmeniui yra paskirtas pakaitinis gydymas. Jeigu asmeniui paskirtas pakaitinis gydymas, pažymima, kokiais pakaitiniais opioidiniais vaistiniais preparatais jis yra gydomas.

39. VII skyriaus 40 punkte įrašoma, kokia asmeniui skirta pakaitinio opioidinio vaistinio preparato paros dozė (mg).

40. VII skyriaus 41 punkte pažymima, ar asmuo per paskutines 90 dienų buvo testuotas dėl nelegalių narkotinių medžiagų.

40.1. VII skyriaus 41.1 punkte įrašoma, kiek kartų asmuo buvo testuotas dėl nelegalių narkotinių medžiagų per paskutines 90 d.

40.2. VII skyriaus 41.2 punkte pažymima, kokios testavimo metu aptiktos nelegalios narkotinės medžiagos. Jeigu pažymima „kitos“, tuomet įrašoma, kokia (-ios) nelegali (-ios) narkotinė (-ės) medžiaga (-os) aptiktos paskutinio testavimo metu.

41. VII skyriaus 42 punkte pažymima, kokia pakaitinio gydymo baigtis.

42. VII skyriaus 43 punkte pažymima, kokios asmeniui pakaitinio gydymo metu teiktos paslaugos. Jeigu pažymima „kita“, tuomet įrašoma, kokia paslauga teikta pakaitinio gydymo metu.

IX. IŠRAŠYMO IŠ STACIONARINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOS PRIEŽASTIS

43. Šį skyrių pildo tik stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos. Šiame skyriuje pažymima priežastis, dėl kurios asmuo buvo išrašytas iš stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos. Jeigu pažymima, kad asmuo „nebaigė gydymo – perkeltas“, tuomet įrašoma, kur perkeltas. Jeigu pažymima „kita“, tuomet įrašoma, kokia kita išrašymo iš stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos priežastis.

_____